

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak

w sprawie ze skargi B.C.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. I NSP 462/25,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w
dniu 17 grudnia 2025 r.,

odrzuca skargę.

Z.G.

UZASADNIENIE

Pismem z 26 listopada 2025 r., które wpłynęło do Sądu Najwyższego 1 grudnia 2025 r., B.C. (dalej: „skarżący”) wniósł osobiście skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym się przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. akt I NSP 462/25. Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości we wskazanym postępowaniu oraz o przyznanie mu od Skarbu Państwa kwoty 20 000 zł tytułem odszkodowania.

Skarżący złożył również wniosek o „wykluczenie Izby Kontroli Nadzwyczajnej z rozpatrywania przedmiotowej skargi”, w osobach imiennie wskazanych sędziów Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargę należało odrzucić.

Zgodnie z przepisem art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Natomiast zgodnie z art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, dopuszczalne jest wniesienie skargi na przewlekłość postępowania, wyłącznie w sprawach postępowań wymienionych enumeratywnie w powołanym przepisie. Zawiera on katalog zamknięty, którego zakres nie może zostać poszerzony o żadne dodatkowe kategorie postępowań. W zestawieniu tym nie uwzględniono postępowania w sprawie naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jakim było postępowanie toczące się przed Sądem Najwyższym. Co za tym idzie, skarga na przewlekłość postępowania we wskazanym przypadku nie przysługuje i nie może być merytorycznie rozpoznana.

Co więcej, zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c., w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Oznacza to, że w niniejszej sprawie skarżący nie mógł złożyć skargi osobiście, z pominięciem przymusu adwokacko-radcowskiego. W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że powyższy przepis znajduje zastosowanie również w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi na przewlekłość postępowania, jeżeli do jej rozpoznania właściwy jest Sąd Najwyższy (uchwała Sądu Najwyższego z 16 listopada 2004 r., III SPP 42/04; postanowienia Sądu Najwyższego: z 2 lutego 2021

r., I NSP 174/20; z 6 lutego 2021 r., I NSP 169/20; z 1 września 2021 r., I NSP 135/21; z 11 maja 2022 r., I NSP 101/22). Z treści skargi nie wynikało również, aby skarżący należał do kręgu podmiotów uprawnionych do samodzielnego działania przed Sądem Najwyższym (art. 87¹ § 2 k.p.c.).

Powyższe względy przesądziły o tym, że skarga skarżącego jest niedopuszczalna z mocy ustawy i jako taka podlega odrzuceniu.

Rozpoznaniu nie podlegał również wniosek formalny skarżącego o „wykluczenie Izby Kontroli Nadzwyczajnej z rozpatrywania przedmiotowej skargi”, w osobach imiennie wskazanych sędziów Sądu Najwyższego. Ustawodawca nie przewidział bowiem takiego środka prawnego. Jednakże nawet w przypadku uznania, że wniosek taki stanowi wniosek o wyłączenie sędziów (zgodnie z art. 49 i nast. k.p.c.), nie mógłby on podlegać merytorycznemu rozpoznaniu. Został bowiem złożony jeszcze przed wyznaczeniem składu orzekającego w niniejszym postępowaniu ze skargi na przewlekłość postępowania. Tymczasem zgodnie z uchwałą składu siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z 26 lipca 2019 r., I NOZP 1/19, wniosek o wyłączenie sędziego niewyznaczonego do rozpoznania sprawy jest niedopuszczalny, przy czym sędzia objęty takim wnioskiem może zasiadać w składzie sądu rozpoznającego wniosek. Zważyć również należy, że zgodnie z art. 53¹ § 1 pkt 3 k.p.c. niedopuszczalny jest wniosek o wyłączenie sędziego niebędącego członkiem składu orzekającego. W konsekwencji wniosek taki podlega odrzuceniu.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z 398⁶ § 3 k.p.c. i art. 87¹ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

Z.G.

[r.g.]

Krzysztof Wiak

